

Pyhäkön

Lamppu

*”Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut” 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 1/2012

KIRKKOA RAKENTAMAAN!

✍ Esko Murto

Tammikuun 21. päivän Ykkös-aamussa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa ilmaisi huolensa kirkosta eroamisen suhteen. Jäsenyyden merkityksen suuruutta ei arkkipiispan mukaan täysin ymmärretä, ja siksi erotaan. Tämän jälkeen haastattelija johdatti keskustelun kirkon julkisuuskuvaan ja erityisesti Luther-säätiöön. Arkkipiispan toive kirkon jäsenyydessä pysymisestä unohtui hetkessä ja vastakkainen viesti kerrottiin televisionkatsojille: Luther-säätiön pitäisi erota kirkosta.

Arkkipiispan kehotukset ainakin osin kumpuavat kansankirkkomallin ideasta. Kirkon on oltava eri tavoin ajattelevat ryhmät sisänsä sulkeva, koko kansaa palveleva, kaikkien yhteinen. Kuopion piispanvaalista pudonnut Sakari Häkkinen kuvasi tämänkaltaista mallia ”osallisuuden kirkoksi”: *”Erilaisuus nähdään siinä voimavaraksi eikä uhkaksi. Erilaisilta ihmisiltä on paljon opittavaa. Vasta yhdessä olemme yksi. Osallisuuden kirkossa ei pelätä myöskään erilaisia mielipiteitä ja keskustelua pyritään käymään mahdollisimman paljon avoimesti, puhumalla asioista niiden oikeilla nimillä, mutta loukkaamatta ketään menemällä henkilökohtaisuuksiin.”*

Varsovan liiton vielä ollessa voimissaan, oli tapana sanoa, että ”vapaissa kansandemokratioissa” ei nimestä huolimatta välitetty sen enempää vapaudesta, kansasta kuin demokratiastakaan. Vaikuttaa siltä, että sama pätee nyt; karu todellisuus kansankirkon ja ”osallisuuden kirkon” retoriikan takana alkaa paljas-

tua. Kansankirkko ei ole tarkoitettu kaikille, ja osallisuus ”osallisuuden kirkossa” annetaan vain niille, joiden ”erilaiset mielipiteet” ovat oikealla tavalla erilaisia. Liberaalit ovat liberaaleja vain liberaaleille.

Kyse ei ole myöskään siitä, että toiset noudattaisivat kirkkojärjestystä ja toiset eivät. Kaksoistohtori Arto Seppäsen merkittävä (ja siksi kuoliaaksi vaiettu) panos kirkko-oikeuden saralla oli kirkon tunnustuksen esittäminen kirkon järjestyksen perustuksena. Kirkon tunnustus ei ole ”teologista yläpilveä”, vaan se muodostaa läpi kirkkojärjestyksen kulkevan oikeudellisen periaatteen. Esimerkiksi saarnaamisesta todetaan: ”Saarna on pidettävä kirkkokäsikirjan määräämistä teksteistä ja sen on oltava kirkon tunnustuksen mukainen.” (KJ II/2.luku/4§)

Kun (ei ”jos”) pappi saarnaa seurakunnalle, että Kristus ei todellisesti noussut haudastaan, ei hän syyllisty vain ”huonoon teologiaan”, vaan myös rikkoo kirkkojärjestystä vastaan. Kansankirkon kriisi ei ole vain teologinen, vaan se on myös sosiologinen ja juridinen. Kirkon oma oikeusperusta on murentunut ja käyttöön on jäänyt vahvemman valta.

Mitä tällaisessa tilanteessa tulisi tehdä? Purnaamisen sijaan paras argumentti on positiivisessa tekemisessä. Ihmiset eri yhteisöistä kertovat samaa viestiä: on ollut vapauttavaa, kun ei tarvitse enää ahdistua ja turhautua kirkon linjasta; elämä Luther-säätiön seurakunnissa on antanut mahdollisuuden käyttää aikaa ja energiaa rakentavalla tavalla

seurakunnan palvelemiseen. Kyse ei ole ongelmien pakenemisesta, vaan päinvastoin: nyt ollaan ryhdytty valittamisen sijasta tekemään ja rakentamaan, etsimään Jumalan sanan mukaisia ratkaisuja ja käyttämään armonvälineitä konkreettisen seurakuntayhteyden luomiseksi.

Siksi tämänkertainen Pyhäkön Lamppu ei keskity kansankirkon kriiseihin, vaan seurakunnassa palvelemiseen. Kysymys kaikessa yksinkertaisuudessaan on: millaisessa seurakunnassa sinä tahtoisit elää ja palvella? Millaisen seurakunnan yhteyteen tahtoisit lastesi kasvavan? Tässä numerossa kirjoitetaan papeista ja seurakuntalaisista, jotka sanovat: Jumalan armon avulla me tahdomme rakentaa sellaisia seurakuntia!

ST. JAKOBS FÖRSAMLING JÄRJESTÄYTYI PIETARSAARESSA

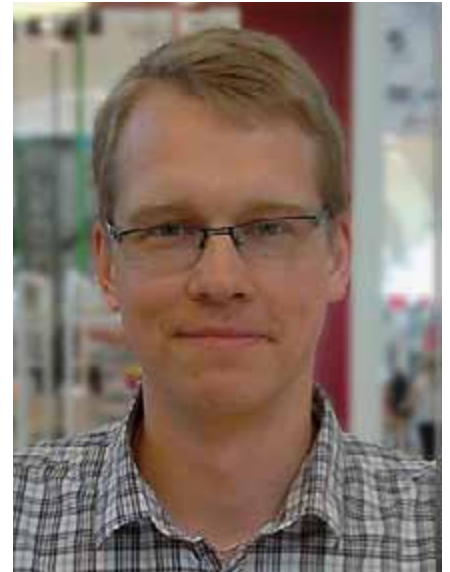
✍️ JANI-MATTI YLILEHTO

Tammikuun sunnuntai Pietarsaaressa, ruotsinkielisellä Pohjanmaalla. Kirkkoteet on juotu adventtikirkolla. Vuokrasopimus ei salli kahvia. Kolmisenkymmentä ihmistä on hiljentynyt pöytien ääreen, lapset ravaavat vielä lattialla. Ollaan koolla yhteisön järjestäytymiskokouksessa ja pastori pohdii, mitä on seurakuntana eläminen. ”Frågor - kysyttävää?” Ei ole. Oman yhteisön perustaminen on jo tarkkaan harkittu ja suunniteltu.

Viime lokakuun ensimmäisenä sunnuntaina innokas joukko koontui ensimmäiseen ruotsinkieliseen jumalanpalvelukseensa Luther-säätiön yhteydessä. Sitä ennen pidettiin raamattutunteja. Monet olivat myös vierailleet Kokkolassa

Andreas-yhteisön suomenkielisissä messuissa. Tarve omalla äidinkielellä pidettävillä messuille oli kuitenkin suuri. – Minulle on tärkeä, että voin luottaa seurakuntaan ja pastoriin. Halusimme olla muodostamassa seurakuntaa, jossa Jumalan Sana on korkein auktoriteetti ja sakramentteja arvostetaan oikein, sanoo hallituksen puheenjohtajaksi valittu **Roger Pettersson**.

Yhteisön toiminnasta vastaa hallitus yhdessä pastori **Jani-Matti Ylilehdon** kanssa. Suomenkielinen pastori on saanut yhä uudelleen huomata helluntai-ihmeen tapahtuvan nuoren seurakunnan elämässä. – Sen minkä kielimuuri erottaa, evankeliumi yhdistää.

St. Jakobs församlingin hallituksen puheenjohtaja Roger Pettersson.

PYHÄN MARIAN SEURAKUNTA ALOITTAU TOIMINTANSA RAUMALLA

✍️ ESKO MURTO

Kynttilänpäivän messulla 5.2. aloitti toimintansa Raumalle sijoittuva **Pyhän Marian seurakunta**. Kyse on joka sunnuntai Rauman evankelisella rukoushuoneella eli Posellissa jumalanpalvelusta viettävästä luterilaisesta henkilöseurakunnasta. Toista sataa kirkkovierasta keränneessä aloitusjumalanpalveluksessa piispa **Matti Väisänen** asetti uuden seurakunnan paimeneksi aiemmin Suomen Luther-säätiön lähetysteologina toimineen **Martti Vaahtorannan**.

– Pyhän Marian seurakunta on taloudellis-hallinnollisessa mielessä itsenäinen toimija, mutta hengellisesti ja teologisesti yhtä Luther-säätiön seurakuntien kanssa, Martti Vaahtoranta kuvaa.

Aloittavan seurakunnan jumalanpalvelusjärjestys pohjautuu vuoden 1694 kirkkokäsikirjaan, mutta on kielellisesti ja rakenteellisesti joiltain osin uudistettu. Lähtökohtana toiminnalle on ollut se, että Raumalle ei nyt perusteta museota tai reservaatia, vaan vanhakin messujärjes-

tys on elävää liturgiaa.

– Kyse ei ole rukoilevaisliikkeen toiminnasta, vaikka toki suuri osa seurakunnan vastuunkantajista tulee siitä taustasta. Tarkoitus on avata seurakunnan syli kaikille viluisille, nälkäisille armon kerjäläisille, Martti Vaahtoranta selittää.

– Seurakunnan luonne on olla ”äiti”, jonka sylissä saamme kohdata armollisen Vapahtajan, Vaahtoranta kertoo kuvatessaan seurakunnan nimen merkitystä.

Sisälllys 1/2012

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Palvelukseen halutaan: kuninkaallinen papisto
- 6 Iloinen ja kristillinen juttu
- 8 Jeesuksen jalkojen juuressa
- 9 Tuli ilta ja tuli aamu – Kristus luomiskertomuksessa
- 10 Pieniä tekoja talousalueella
- 11 Herman Sasse: ”Tämä on minun ruumiini” - kirja-arvostelu

- 12 Människans hjärta tänker ut en väg, men Herren styr hennes steg
- 13 ”Det finns människor som har väntat i årtal på en sådan här gemenskap”
- 14 Mikä on sinun talenttisi?
- 15 Jumalanpalvelukset
- 16 Halu palvella voimien mukaan
- Kannen kuva:
Gerbrand van den Eeckhout: Die Darstellung Christi im Tempel

PALVELUKSEEN HALUTAAN: KUNINKAALLINEN PAPISTO

ESKO MURTO

Uusi testamentti puhuu kristillisestä seurakunnasta pappeina. Tunnetuin kohta on apostoli Pietarin kirjeestä: ”Te olette ’valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja’, joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa.” (1. Piet. 2:9)

Pietarin kuvaamaa pappeutta nimitetään usein ”yleiseksi pappeudeksi”, eikä tämä puhetapa ole väärin. Täytyy kuitenkin pitää huoli siitä, ettei yleisyys ala merkitä samaa kuin ”itsestään selvä”. Kristityn osaksi tuleva pappeus ei ole itsestäänselvyys, vaan arvokas lahja ja suuri vastuu. Sekä Ilm. 1:6 että 5:10 puhuvat kristittyjen pappeudesta kiinteästi Kristuksen uhuriin liittyvänä asiana: *Sinä olet tullut teurastetuksi ja olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmiset - - ja tehnyt heidät meidän Jumalallemme kuningaskunnaksi ja papeiksi*. Kyse ei ole ”hengellisestä jokamiehenoikeudesta”, vaan Jeesuksen veren kautta kalliisti hankitusta pääsystä Jumalan yhteyteen.

Kaikkien kristittyjen yhteisestä pappeudesta puhuttaessa huomio kiinnittyy usein turhan hallitsevasti ihmisen tekemiseen ja palveluun. Pappeuden perusta on kuitenkin Jumalan teoissa ja Kristuksen palveluvirassa. Apostoli Pietarinkin opetuksessa perusta on Jumalassa, joka on kutsunut omansa pimeydestä valoon, tehnyt heistä kansan ja antanut heille armon. Vain Jumalan töiden ymmärtäminen luo terveen pohjan yleisen pappeuden toteutumiselle. Jeesus Kristus on varsinainen pappi, ja kristittyjen pappeus on olemassa vain sen yhteyden kautta, joka meillä hänen kanssaan on.

Yleisestä pappeutta lähestytään joskus kristitylle kuuluvien oikeuksien näkökulmasta. Lopulta kyse ei kuitenkaan ole oikeudesta, vaan armosta. Kellään ei itsessään olisi oikeutta minkäänlaiseen pappeuteen – ei, ellei Kristus sitä lahjaa meille antaisi.

PAPISTO PALVELEE YHTEISÖNÄ

Apostoli Pietari lainaa kirjeessään Jumalan lupausta Siinain liiton yhteydessä: *Jos te nyt kuulette minun ääntäni ja pidätte minun liittoni, niin te olette minun omaisuuteni ennen kaikkia muita kansoja; sillä koko maa on minun. Ja te olette minulle pappisvaltakunta ja pyhä kansa.* (2. Moos. 19:5-6) Sanoissa ”papisto” ja ”pappisvaltakunta” on vahva yhteisöllinen merkitys. Meidät kutsutaan osaksi itseämme suurempaa kokonaisuutta, osaksi *papistoa*.

Toisinaan esiintyvä kannustus ”toteuttaa yleistä pappeutta omassa elämässään” on hieno asia sikäli, kun se rohkaisee kristittyjä hartaudenharjoitukseen ja keskinäiseen palveluun myös seurakunnan kokoontumisten ulkopuolella. Se ei kuitenkaan saa johtaa pappeuden vääränlaiseen yksilöllistymiseen, privaattipappeuteen, jossa jokainen kuninkaallinen pappi etsii omat pol-

kunsa erossa muista.

Pietari kehottaakin lukijoitaan rakentumaan elävinä kivinä *hengelliseksi huoneeksi, pyhäksi papistoksi*. Yhteen liitettynä kivet ovat enemmän kuin kiviä – heistä syntyy rakennus, hengellinen huone.

Kaikki Uuden testamentin kuvat seurakunnasta puhuvatkin aina yhteisöstä. Ajatus toisistaan erillään elävistä yksilöuskovaisista on täydellisen vieras Raamatun seurakuntakäsitykselle. Käytetyt kielikuvat – viiniköynnös, ruumis jäsenineen, kivistä muodostettu rakennus – puhuvat kaikki kristittyjen yhteisöstä, joka on enemmän kuin osiensa summa.

MEILLÄ ON PÄÄSY JUMALAN ETEEN

Mitä merkitsee ”olla pappi”? Vanhan liiton laki sisältää tarkat säädökset siitä, kenestä saattoi tulla pappi ja miten papiksi tultiin. Vain oikein vihityt papit, oikein toimittaessaan

laissa säädetyt uhrin, saattoivat turvallisesti lähestyä Jumalaa. Aaronin poikien kova kohtalo osoitti mihin omasta päästä keksitty, ”laiton” jumalanpalvelus johti: *Aaronin pojat Nadab ja Abihu ottivat kumpikin tuliastiansa, sytyttivät niihin tulen, panivat niihin suitsuketta ja toivat näin Herran eteen tulta, jota ei ollut tehty hänen käskynsä mukaisesti. Silloin Herran luota lähti tuli, joka poltti heidät kuoliaaksi Herran edessä.* (3. Moos. 10:1-2) Tällä tapaa tulevat ymmärrettäviksi Heprealaiskirjeen sanat: *Hirmuista on langeta elävän Jumalan käsiin* (Hepr. 10:31) ja *meidän Jumalamme on tuhkaksi polttava tuli* (12:29). Vanhan liiton läpi katsottuna ei ollut mitenkään itsestään selvää, että syntinen ihminen saisi ja voisi lähestyä pyhää Jumalaa.

Kristittyjen pappeuden evankelinen luonne käy tätä taustaa vasten entistä selvemmäksi. Meille annetaan pappeudessa jotain sellaista, mikä ei meille luonnostaan kuuluisi. Saamme oikeuden astua Jumalan eteen, lähestyä häntä ilman vaaraa. *Kristuksen omina ja häneen uskoen voimme rohkeasti ja luottavaisina lähestyä Jumalaa.* (Ef. 3:12)

Yleensä tavataan sanoa, että vanhan liiton pappeus lakkasi uudestaan liitossa. Sen voisi sanoa myös toisinkin: pappeus ei lakannut, vaan laajeni koskemaan kaikkia Jumalan omia. Kasteessa jokainen kristitty on liitetty tämän papiston osaksi. Jumalan Pojan kuolemassa temppelin väliverho repesi ylhäältä alas asti merkiksi siitä, että pääsy Jumalan luo on Kristuksen kuoleman kautta avattu.

YLEINEN PAPPEUS: OSALLISUUS JUMALANPALVELUKSEEN

Suurin osa kristittyjen pappeudesta puhuvista kohdista löytyy Ilmestyskirjasta (Ilm. 1:6; 5:10; 20:6). Koko kirjan jäsentävänä perustuksena on luvuissa 4–5 kuvattu taivaallinen jumalanpalvelus, ja tähän näkyyn Ilmestyskirja palaa jatkuvasti.

Ilmestyskirjan kokonaisuudessa pappeus merkitsee nimenomaan osallisuutta tähän taivaalliseen

temppelipalvelukseen. Pappeina kristityt yhdessä enkelten ja koko luomakunnan kanssa laulavat ylistystä Jumalalle hänen suurten tekojensa tähden. Tuhoaan kohti kulkiessaankin epäuskoinen maailma vainooa Kristuksen omia, mutta osallisuus Kaikkivaltiasta ylistävään seurakuntaan asettaa tämän ajan vaikeudet oikealle paikalleen. Mitä merkitsee ihmisten pilkka, jos saan olla mukana Jumalaa ylistävien pyhien kuorossa?

Yleiseen pappeuteen toki sisältyy yhtenä osa-alueena evankeliumin julistaminen epäuskoiselle maailmalle ja rakkauden palvelutyö maailman kärsivien hyväksi, mutta kaikkein perustavin pappeuden toteuttamisen tapa on osallisuus jumalanpalvelukseen jo tässä ajassa. Johanneksen näkemään taivaalliseen jumalanpalvelukseen liitytään armonvälineiden kautta, aivan erityisesti alttarin sakramentissa. Siinä me ”yhdessä enkelten ja kaikkien pyhien kanssa” osallistumme ”karitsan hääaterialle”. Yleinen pappeus ei näin ollen jää vain ajatusten tasolle, vaan se löytää konkreettisen ilmaisunsa kirjon jumalanpalveluselämässä.

Kun kristityt ylistävät Jumalaa virsillä ja psalmeilla, kun he rukouksissa tuovat pyyntönsä ja kiitoksensa Jumalan eteen, kun he uskontunnustuksessa julistavat Jumalan suuria tekoja ja kun he nauttivat kertakaikkisen uhrikaritsan, Jeesuksen Kristuksen ruumiin ja veren alttarin sakramentissa – silloin he todella toimittavat Jumalalle mieluista uuden liiton temppelipalvelusta. Kun he tekevät eri tavoin työtä sen eteen, että raamatullinen jumalanpalveluselämä voisi elpyä ja levitä maassamme, silloin he todella toteuttavat tehtävänsä kuninkaallisena papistona!

UUSI PAPISTO JA UUDET UHRIT

Kristus on antanut täydellisen syntiuhrin, eikä mitään muuta sovitmaksua ihmisten synneistä tarvitse eikä saa antaa. Papiston suorittama uhrilpalvelus silti jatkuu – ei syntien sovittamiseksi, vaan Jumalan palvelemiseksi muilla tavoin. Kaikkien kristillisen papiston tekemien uhrien perustus on Kristuksen työssä. Pietari kehottaa pappeja *uhraamaan hengellisiä uhreja, jotka Jeesuksen Kristuksen kautta ovat Jumalalle mieluisia* (1. Piet. 2:5). Kristuksen kautta ja uskossa häneen annetut uhrin ovat Jumalalle mieluisia. Mitä uhreja kristityt papit sitten Herralle kantavat?

1) Kiitosta ja ylistystä nimitetään uhriksi: *Uhratkaamme siis hänen kauttansa Jumalalle joka aika kiitosuhria, se on: niiden huulten hedelmää, jotka hänen nimeänsä ylistävät.* (Hepr. 13:15)

2) Kristittyjen antama aineellinen tuki seurakunnalle ja sen paimenille on Jumalalle mieluinen uhri: *Olen nyt saanut kaikkea, jopa ylenpalttisesti; minulla on yllinkyllin, saatuaani Epafroditukselta teidän lähetyksenne, joka on ”suloinen tuoksu”, otollinen, Jumalalle mieluinen uhri.* (Fil. 4:18)

3) Evankeliumin julistaminen ja ihmisten johdattaminen Kristuksen tuntemiseen on Pyhässä Hengessä pyhitetty uhri: *...että minä olisin Kristuksen Jeesuksen palvelija pakanain keskuudessa, papillisesti toimittakseni Jumalan evankeliumin palvelusta, niin että pakanakansoista tulisi otollinen ja Pyhässä Hengessä pyhitetty uhri.* (Room. 15:16)

4) Kristityn koko elämä kaikkine töineen ja toimineen on Jumalalle tarkoitettu elävä uhri: *Sitä varten, niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi; tämä on teidän järjellinen jumalanpalveluksenne.* (Room. 12:1)

5) Todistaminen Kristuksesta vainojen keskellä, jopa oma elämä vaakalaudalle asettaen, on Jumalalle annettu uhri: *Sillä minut jo uhrataan, ja minun lähtöni aika on jo tullut* (2. Tim. 4:6) ja *jos minut uhrataankin tehdessäni teidän uskonne uhri- ja palvelustoimitusta, niin minä kuitenkin iloitsen, ja iloitsen kaikkien teidän kanssanne.* (Fil. 2:17)

ILOINEN JA KRISTILLINEN JUTTU

Kirkon on muututtava ajan myötä; vastattava tämän ajan ihmisen kysymyksiin ja tarpeisiin. Kirkko ei saa jäähdyttää opissaan 1500-luvulle, puhumattakaan sitä vanhemmasta ajasta. Ei kirkossa voi uskoa ja ajatella kuten ennen, sillä onhan kristittyjenkin maailmankuva, käsitys ihmisarvosta, jumaluudestakin muuttunut maailman ja ihmisen tutkimuksen seurauksena. Emme voi kovin kauan enää pitää kiinni sellaisista kirkon määrittelyistä, joita ihmisten tekemät uskontunnustukset julistavat, kuten esimerkiksi ”pyhä” tai ”apostolinen”.

≡ HANNU MIKKONEN

Jos jaksoit lukea tämän jutun ingressin loppuun asti, saatoit jo miettiä oletko erehtynyt julkaisusta. Kyllä, tämä on todella Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti! Edellisenkaltaista tekstiä löytyykin yleensä joistakin muista kirkollisista julkaisuista tai internetin keskustelupalstoilta.

Ehkä yleisimpiä lausumia ovat seuraavankaltaiset: ”Kirkosta ei pidä yrittää tehdä pyhiin joukkoa. Sellainen olisi farisealaisuutta, sillä pyhyys on kokemuksen tason asia ja kaikkihan ovat syntisiä!” – ”Oikeaoppisuus on lopulta mahdotonta. Raamatusta ei voi löytää yhtenäistä oppia esimerkiksi Jeesuksen neitseestäsyntymisestä.”

Voiko nykyajan kristillinen kirkko, ja yksittäinen kristitty, uskoa ja tunnustaa, että ihan oikeasti on olemassa pyhä ja apostolinen kirkko? Joskus voi nimittäin olla turhauttavaa, masentaavakin kun uskon(non) ammattilaiset väittävät julkisuudessa ihan muuta kuin Aino-mummo tai Mikael Agricola uskoivat. Voiko olla olemassa sellaista seurakuntaa joka on pyhä? Onko olemassa oikeaoppista kirkkoa?

Kun vastaamme tällaisiin kysymyksiin, olisi aluksi hyvä rauhoittua ja vastata ensi sijassa itselleen kysymykseen: Mitä minä uskon? Kun on saanut asiat itsensä kanssa selviksi, on ehkä helpompi hengittää ja vastata sellaiselle lähimmäiselle, joka aggressiivisestikin haastaa minun/meidän uskon perusteita.

HALU OIKEAOPPISUUTEEN

Raamatussa, luterilaisen kirkon uskon ”perustuslaissa”, kirkko on Jumalan kansa, jonka Jumala on sanal-

laan kutsunut itselleen. Tämän Hän teki lähettämällä Sanansa, joka syntyi ihmiseksi, eli ihmiselämän, kuoli ihmisen kuoleman ja nousi ihmisruumiissaan haudastaan.

Kristus Jeesus, lihaksi tullut Jumalan Sana lähetti puolestaan Isän Jumalan luota Pyhän Henkensä valtuuttamiensa apostolien päälle. Pyhä Hengen antaman saarnan ja tekojen kautta nämä apostolit kokosivat Jumalalle uuden liiton kansan, jotka uskovat samaan Jumalaan; Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen kuin apostolit olivat uskoneet. Näin uskovat jatkavat, apostolista paimenvirkaa hoitavien miesten kautta, samaa saarnaa ja työtä, minkä apostolit aloittivat Herran käskystä.

Missä tahansa tätä samaa saarnaa eli evankeliumia julistetaan ja siihen liittyviä sakramenteja hoidetaan Herran Jeesuksen käskyn mukaan, siellä on edelleen apostolinen seurakunta eli kirkko.

APOSTOLISUUS PERUSTUU JEESUKSEEN

Tämä on myös oikeaoppisuuden mittari, jos niin halutaan sanoa. ”Oikeaoppinen” merkitsee tietyssä mielessä samaa kuin ”apostolinen”, koska kristillinen usko on aina oikeaoppista ja apostolista, tai sitten se ei ole kristillistä uskoa ollenkaan.

Toki oikeaoppiseenkin seurakuntaan on aina sekoittunut lähimmäisiä, jotka eivät usko samalla apostolisella tavalla, mutta sitä me ihmiset emme välttämättä kuule, emme ainakaan näe. Ratkaisevaa onkin tässä kohden se, mitä ihmiset tunnustavat uskovansa.

Hieman saivarrellen sanottuna apostolisuuden kanssa on kristilli-

sen kirkon historian alusta saakka ollut ongelmia. Esiintyi valeapostoleja, harhaopettajia jne. Siksi oli ja on edelleen tärkeä kuunnella, mitä tunnustetaan, saarnataan ja opetetaan. Kirkko on syntynyt apostolisen uskon saarnasta ja säilyy hengissä, kasvaakin tämän saman saarnan, puhtaan evankeliumin varassa.

Ei siis ole ollenkaan huono eikä arvosteltava asia se, että joku seurakunta tai kirkollinen taho haluaa olla oikeaoppinen ja edustaa apostolista uskoa, päinvastoin. Oikeaoppisuus, apostolisuus on iloinen ja kristillinen juttu! Se perustuu lopulta itseensä kirkon Herraan, Jeesukseen joka Raamatussa on ilmoittanut itsensä kaikille ihmisille, että uskoisimme Häneen ja eläisimme Hänen oikeaoppisessa seurakunnassaan. Sillä lopun perin vain apostolinen kristillinen usko on kristillistä uskoa.

Edellä kirjoitettu ei merkitse sitä, että voisimme varmuudella sanoa, missä ei ole apostolista uskoa ja oikeaoppista kirkkoa. Mutta voimme sanoa, missä varmasti on: siellä missä apostolisen uskon ääni kuuluu, apostolista uskoa tunnustetaan ja tätä uskoa todeksi eletään. Sellaiseen kirkkoon ja seurakuntaan meidän kaiken on pää kolmantena jalkana riennettävä, ja sitä uskossa rakennettava.

PYRKIMYS PYHIEN JOUKKOON

Mitä taas tulee kirkon pyhyyteen, on muistettava että vain Kolmiyhteinen Jumala on Pyhä. Ainoastaan Hän voi pyhittää ja tehdä jonkun luomansa pyhäksi.

Tietenkin sanomme ja meidän tuleekin sanoa, että sinänsä kaikki Jumala luoma on pyhää; onhan

se Pyhästä lähtöisin. Syntiinlankeemuksen jälkeisessä maailmassa ei kuitenkaan ole Jumalan edessä, Häneen verrattuna, mitään itsessään jumalallisesti pyhää. Vain se, minkä Jumala puhdistaa ja pyhittää itselleen on edellä mainitussa merkityksessä pyhää, kun puhutaan tässä ajassa ja maailmassa olevista luo- duista persoonista tai asioista. Pyhää on siis se, minkä itse Jumala puhdistaa ja pyhittää.

Joskus kuulee sanottavan siihen tapaan, että ”ne siellä pyrkivät olemaan pyhempitä kuin muut”, tai: ”Siellä ei niitä tavallisia syntisiä vaikuta olevankaan”. Tällaisten lausuntojen takana voi olla ihan oikea huoli siitä, ettei toistuisi niin

moneen kertaan kirkon historiasa tapahtunut asia: ihmiset yrittävät rakentaa pyhää pyhien valtakuntaa maan päälle ihmisvoimin. Tällaiseen huoleen voi yhtyä ja ihmistekoista ”pyhimysten seurakuntaa” vastaan onkin saarnattava.

Mutta sitten asialla on toinenkin puoli. Vaikuttaa nimittäin siltä, että on unohdettu Jumala ja Hänen työssä kokonaan. Ei kristillinen usko ja kirkko ole ihmisten työn tulos, aina- kaan luterilaisen kirkon perustuslain eli Raamatun mukaan. Seurakunta Jumalasta lähtöisin; se on Pyhän Hengen työn hedelmä. Kirkko on pyhä ja sen jäsenet ovat pyhiä, sillä Jumala on puhdistanut kirkon jäsenet Pyhällä Hengellä ja uskolla

kasteessa.

Se joka on kristillisellä kasteella kastettu, on Jumalan edessä pes- ty puhtaaksi ja pyhitetty, eli ero- tettu Jumalalle. Tämä koskee koko kastettujen uskovien joukkoa eli kirkkoa. Seurakunta on näin Pyhän Hengen temppeli, jossa Kris- tus itse toimii jatkuvasti välittäjänä Jumalan ja Hänen kansansa välillä armonvälineissään.

KIRKKO ON TARKOITETTU ”MAHDOTTOMAN SYNTISILLE”

Välittäjää me todella tarvitsemme, koska pyhitettyinäkin olemme edelleen syntiinlangenneen ihmis- suvun jäseniä ja jatkuvasti elämme kuten kastetuille ei sovi, eli teemme syntiä.

Pyrkimys pyhyteen ja pyhien joukkoon ei ole sitä, että yrittäisim- me olla pyhempitä kuin jotkut toiset tai luulisimme tulevamme jossa- kin tiettyssä porukassa immuuneiksi synnille ja sen seurauksille. Pyrkimys pyhien joukkoon merkitsee ensi sijassa sitä, että haluamme pääs- tä taivaaseen. Ja taivaaseen pääse, kun kastettu ja uskoo kolmiyh- teiseen Jumalaan. Olkoon tämä aina pyrkimyksemme!

Koska tiedämme, että olemme aivan mahdottomia syntisiä, emme kuvittele että meille riittäisi puoska- rointi tätä kauheaa sairautta vas- taan. Tarvitsemme pyhää lääkettä: kirkasta syntien anteeksiantamuksen evankeliumia. Se nimittäin pyhittää meidät.

Pyhyteen pyrkiminen ei ole koskaan sitä, että yritämme puristaa itseämme kuiviksi synnin mädästä, puhumattakaan seurakuntamme pu- ristelusta vaan siitä, että haluamme säilyttää evankeliumin puhtaana ja pyhänä jatkuvasti ja kaikki alla. Sen vaikutuksesta voimme sitten elää pyhille soveliasta elämää; elämää jatkuvassa anteeksiantamuksessa. Se on iloinen ja kristillinen juttu!

JEESUKSEN JALKOJEN JUURESSA

Maria asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan. (Luuk 10:39)

✍ JANNE KOSKELA

Vanhan Testamentin lukukappaleen, epistolatekstin ja evankeliumin lukemisen jälkeen messun sanaosa jatkuu saarnalla. Betanian Marian tavoin seurakunta saa edelleen istua Jeesuksen jalkojen juuressa, hänen läsnäolossaan, kuuntelemassa hänen opetustaan ja katselemassa hänen kasvojaan. Jeesus itse on Pyhän Henkensä kautta läsnä luetussa ja julistetussa Jumalan sanassa. *Ne sanat, jotka minä olen teille puhunut, ovat Henki ja ovat elämä.* (Joh 6:63)

Siksi saarna ei voi olla viikon kokoelma hykerryttäviä vitsejä tai jännittäviä tarinoita - vaikka huumori ja kerronnallisuus voivat suuresti elävöittää saarnaa. Se ei voi olla seikkaperäinen raamattuluento aoristeineen ja konjunktiveineen, vaikka pastori on tietysti tutkinut saarnatekstinsä tarkkaan myös alkukielillä ja tuntee kaikki sivistyssanat. Se ei ole myöskään sunnuntainen lehdistökatsaus tai perunanviljelyn oppitunti, vaikka ajankohdaiset ja käytännön elämän sovellukset ovat myös tärkeitä. Saarna on aina ensisijaisesti evankeliumin, ristiinnaulitun ja ylösnousseen Kristuksen julistamista – Elämän Leivän murtamista, jakamista ja syöttämistä nälkäisille ja nääntyville, Paavalin esimerkin mukaisesti:

Sillä minä olin päättänyt olla teidän työnnänne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna. (1.Kor 2:2)

LAKIA JA EVANKELIUMIA

Hyvä saarna sisältää Jumalan sanan mukaisesti lain ja evankeliumin. Se riisuu ihmisen omasta hurskaudestaan, osoittaa synnin ja vääryyden ja kutsuu parannukseen ja elämänmuutokseen. Oikea lainsaarna osuu sanan-kuulijoiden (ja saarnaajan), ei ulkopuolisten synteihin. Evankeliumi puolestaan vaatettaa surkean, sääliittävän, sokean, köyhän ja alastoman (Ilm 3:17) Jeesuksen lahjavanhurskautta ja rohkaisten ja lohduttaen vahvistaa häntä vaeltamaan Herran omana.

Laki ja evankeliumi -jako ei saa kuitenkaan muodostua jokaisessa saarnassa toistuvaksi kaavaksi. Ihminen oppii nimittäin hyvin nopeasti tunnistamaan kaavat, ja sulkemaan korvansa saarnan ”lakiosuuden ajaksi”. Silloin

evankeliumikin voi jäädä kuulematta. Kirkkovuoden perikooppijako auttaakin tässä. Joka sunnuntaille on omat tekstinsä (perikoopit) ja aiheensa, ja siksi seurakunnan ei tarvitse joka pyhä kuunnella pelkästään pappinsa mieliajatuksia - kunhan pappi vain maltaa perustaa saarnansa päivän teksteihin.

Sillä me emme julista itseämme, vaan Kristusta Jeesusta, että hän on Herra ja me teidän palvelijanne Jeesuksen tähden. (2. Kor 4:5)

ALTARI JA SAARNATUOLI

Saarna on tärkeä osa messua, mutta samalla osa kokonaisuutta. Altari ja saarnatuoli kuuluvat yhteen, samoin kastemalja ja saarnatuoli. Saarnan tehtävä on muistuttaa kastettuja kristittyjä kasteessa saamastaan armosta ja entistä syvemmin opettaa Herran tietä ja uskomme pyhiä salaisuuksia.

Yksi saarnan keskeisimmistä kysymyksistä onkin MISSÄ. Missä Herra on minua varten? Missä minä saan kohdata hänet ja levätä hänen rintaansa vasten? Missä kaikki nämä taivaalliset aarteet ovat minua varten tarjolla? Siksi saarna viittaa myös Herran pyhään ehtoolliseen, jossa Elämän Leipä jälleen muretaan ja jaetaan matkaevääksi ja syntien anteeksiantamukseksi kaikille, jotka uskovat.

HYVÄN SAARNAAJAN

OMINAISUUDET JA HYVEET

”Hyvällä saarnaajalla tulee olla seuraavat ominaisuudet ja hyveet. Ensiksi hänen pitää osata opettaa taitavasti, oikein ja asiallisesti. Toiseksi hänen tulee olla nerokas. Kolmanneksi hänen tulee olla kaunopuhelias. Neljänneksi hänellä pitää olla hyvä ääni. Viidenneksi hyvä muisti. Kuudenneksi hänen tulee ymmärtää ajoissa lopettaa. Seitsemänneksi tulee hänen olla varma asiastansa ja ahkera. Kahdeksanneksi on hänen pantava alttiiksi ruumiinsa ja henkensä, tavaransa ja kunniansa. Yhdeksänneksi tulee hänen antautua kaikkien moitittavaksi ja häväistäväksi.” (Luther: Pöytäpuheita)

Minä vannotan sinua Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka on tuomitseva eläviä ja kuolleita, sekä hänen ilmestymisensä että hänen valtakuntansa kautta: saarnaa sanaa, astu esiin sopivalla ja sopimattomalla ajalla, nuhtelee, varoita, kehoita, kaikella pitkämielisyydellä ja opetuksella. (2.Tim 4:1-2)

TULI ILTA JA TULI AAMU – KRISTUS LUOMISKERTOMUKSESSA

≡ MARKUS PÖYRY

Raamatun luomiskertomuksessa on silmiinpistävää, että päivän alkaminen ja päättyminen määritellään eri tavalla kuin mihin me olemme tottuneet. Meille päivä alkaa aamusta ja päättyy iltaan. Luomiskertomuksessa ei kuitenkaan sanota, että *Tuli aamu ja tuli ilta, ensimmäinen päivä*, vaan luomispäivässä järjestys on täysin päinvastainen: *Tuli ilta ja tuli aamu, ensimmäinen päivä*. Jokaisen kuuden luomispäivän kohdalla mainitaan sama järjestys. Ensin ilta, sitten aamu. Uusi päivä alkoi siis illasta, jatkui yli aamun ja päättyi iltaan, jolloin alkoi taas seuraava päivä. Luomiskertomusta seuraten juutalaiset yhä nykyisin laskevat päivän alkavan auringonlaskusta ja päättyvän seuraavaan auringonlaskuun.

KUOLEMA JA YLÖSNOUSEMUS

Miksi Jumala asetti maailmankaikkeuden ensimmäisen päivän alkamaan illasta? Raamatussa ilta yhdistetään kuolemaan ja aamu uuteen elämään: *Sinä huuhdot heidät (ihmiset) pois; he ovat kuin uni, ovat kuin ruoho, joka aamulla kukoistaa: aamulla se kasvaa ja kukoistaa, mutta illalla se leikataan ja kuivettuu* (Ps. 90:5-6). Meidän luontainen järkemme sanoo, että ensin täytyy syntyä elämä, ja vasta sen jälkeen seuraa joskus kuolema. Mutta Jumala halusi jo luomisen kautta näyttää, että todellisuudessa kuoleman täytyy tulla ensin. Vasta sen jälkeen voi koittaa uusi aamu. Vain kuolemaa voi seurata elämä.

Näin jo luomiskertomukseen oli sisäänkirjoitettuna Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus. Ensimmäisen

luomisen viimeinen luomispäivä oli ollut perjantai. Paljon myöhemmin, eräänä toisena perjantaina, Jumala aloitti uuden luomisen. Kun Jeesus oli kuolemassa Golgatan ristillä, tuli keskellä kirkasta päivää *pimeys yli kaiken maan* (Matt 27:45). Näin Jumala luomakuntansa kautta sanoi: *Tuli ilta*. Aivan niin kuin vanhan ajan ensimmäinen päivä oli alkanut illasta, samoin myös uuden ajan ensimmäinen päivä alkoi illasta, joka oli Jeesuksen kuolema. Kuolemaa seurasi kuitenkin ylösnousemus. Tuosta Jeesuksen ylösnousemuksen päivästä evankelista Matteus kirjoittaa: *Viikon ensimmäisen päivän aamu koitti* (Matt 28:1). Tässä oli Jumalan viesti: *Tuli aamu*. Uusi päivä oli luotu. *Tuli ilta ja tuli aamu, ensimmäinen päivä*. Uuden luomakunnan ensimmäinen päivä.

UUSI IANKAIKKISUUDEN PÄIVÄ

Tuo Kristuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta alkanut päivä oli uuden luomisen päivä, iankaikkisuuden päivä. Tästä päivästä alkaen kaikki oli täytetty, kuolema oli voitettu, ja siksi enää koskaan ei tätä iankaikkisuuden päivää eläville tule mainintaa *Tuli ilta*. Kristus vei kuolemallaan päätökseen aikojen viikot ja aloitti uuden elämän järjestyksen, jossa ei enää lasketa päiviä vaan jossa vallitsee yksi ainoa iankaikkinen päivä ilman yön vaihtelua.

Tuo yksi iankaikkinen päivä on kuitenkin aika, joka on vain Kristuksessa, ei hänen ulkopuolellaan. Sitä päivää ihminen pääsee aloittamaan silloin kun hänet kasteessa liitetään tuon uuden päivän iltaan (Kristuksen kuolemaan) ja aamuun (Kristuk-

sen ylösnousemukseen), niin kuin Paavali opettaa: *Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niin kuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman. Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteenkasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa* (Room. 6:4-5).

KRISTUKSEN KUOLEMA SUUNNITELTIIN JO ENNEN MAAILMAN PERUSTAMISTA

Tätä uuden luomisen päivää Jumala oli valmistellut jo pitkään. Jo ensimmäisessä luomisessa Jumala siis opetti, että päivä alkaa illasta, sillä vasta Kristuksen kuolemasta voi alkaa ihmisille uusi elämä, uusi armon aamu. Näin jo ennen ihmisen lankeemusta, jopa ennen maailman luomista, oli Jumalalla valmiina suunnitelma ihmisen pelastamiseksi. Kuollut ja ylösnoussut Kristus *oli edeltätiedetty jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten* (1. Piet. 1:20). Jo luomiskertomuksen kautta Jumala halusi saarnata Kristuksen kuolemaa ja ylösnousemusta, joka tekee uudeksi kaiken.

PIENIÄ TEKOJA TALOUSALUEELLA

≡ JANNE KOSKELA

Timoteuksen jumalanpalvelusyhteisö perustettiin keväällä 2005. Seuraavan vuoden alusta otettiin iso uskon askel ja yhdessä Suomen Luther-säätiön kanssa kutsuttiin ja palkattiin pastori työtä tekemään. Alussa Luther-säätiön muut yhteisöt joutuivat kantamaan suuren osan Timoteuksen taloustaakasta, mutta hiljalleen, Jumalan armon avulla, seurakunnan oma talous on saatu kantamaan seurakunnan kulut. Miten kehitys kulki ja millaisia asioita Timoteuksessa on vuosien kuluessa tehty talouden hyväksi? Juttelin talousasioista Toni Eskolan kanssa. Toni on toiminut neljä vuotta hallituksen puheenjohtajana ja taloustiimiläisenä.

Toni aloittaa korostamalla rakenteiden tärkeyttä. ”Aikanaan, vuonna 2008, asetimme Timoteus-yhteisön taloudessa tavoitteeksi ja rukousaiheeksi omavaraisuuden saavuttamisen.” Tavoitteen tueksi perustettiin taloustiimi, jonka tehtävänä oli seurata taloutta ja tiedottaa siitä seurakunnalle muutaman kerran vuodessa messun jälkeen sekä ainakin kerran vuodessa omassa tiedotuskirjeessämme. ”Käytännössä siis valittiin tarpeeksi pieniä toimenpiteitä, jotka voitiin laittaa käytäntöön heti, mutta jotka auttoivat isomman tavoitteen saavuttamisessa”, Toni summaa. Ennen rakenteita tarvittiin tietysti ihmisiä - vapaaehtoisia vastuunkantajia, jotka olivat saaneet sydämelleen talousasioiden hoitamisen ja kehittämisen.

Taloudesta tiedottamisessa oli tavoitteena puhua avoimesti ja suoraan mutta ahdistelematta raha-asioista (siinä nähdään me suomalaiset olemme tunnetusti taitavia...). Seurakunnalle kerrottiin, mihin raha menee ja mistä se tulee. Tärkeä oli myös kertoa, mistä se ei tule. Rikkaita amerikanserkkuja ei ole vielä kukaan ilmoittautunut työme rahoittajiksi, ja siksi pastori palkka ja tilavuokrat ynnä muut kulut on pystyttävä kattamaan paikallisista kotimaisista lahjoituksista.

”Kokonaisuus muodostuu pienistä puroista, ja siksi kannustimme säännölliseen antamiseen ja tilikannatukseen”, Toni kertoo. Timoteuksen tuloista reilusti yli puolet tulee Timoteuksen viitteellä suoraan tilille. Kolehdit ovat sitten vähän pienempiä, mutta tulo on taisaisempaa. Verkkopankissa tehty toistuva maksu ei ole kiinni antajan tunnelmasta eikä siitä, sattuuko olemaan käteistä mukana kirkossa. Tonin mukaan uhraaminen on valinta

ja päätös, ja tässä mielessä tilikannatus auttaa heikkoa lihaa ja toisaalta

”Kokonaisuus muodostuu pienistä puroista, ja siksi kannustimme säännölliseen antamiseen ja tilikannatukseen.”

suojelee myös tunteen puuskassa tehdyiltä ylilyönneiltä: ”Kotona voi rauhassa harkita, paljonko haluaa antaa kuukaudessa, eikä sitä taistelua tarvitse käydä joka viikko tai kuukausi uudestaan.”

Seurakunnalta saatu palaute taloustiedotuksesta on ollut hyvää. Tonin mielestä pastori ei voi olla se, joka pääsääntöisesti tiedottaa raha-asioista, koska seurakunta on kutsunut pastori tehtävään. Siksi pastori palkan maksamisesta huolehtiminen on seurakunnan vastuulla. Seurakunnasta täytyy tässä tulla subjekti, tekijä. ”On vastuullista seurakuntaelämää asettaa tavoitteita ja tehdä niiden eteen työtä voimien mukaan. Mutta itse kasvu on jätettävä Herran huoleksi, niin kuin Paavalikin sanoo: *Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala on antanut kasvun.* (1. Kor 3:6).” Tavoite ohjasi tekemistä ja rukousta. ”Vaikka tavoitteisiin ei heti päästy, jätimme asian kuitenkin Herran haltuun ja teimme pieniä asioita sen eteen.”

Toni, joka työssään kehittää ja tukee yritysten johtamista ja toimintakulttuureja, näkee jatkuvasti, miten tärkeää tiedottaminen ja positiivinen kannustaminen on. ”Usein asia tulee ihmiselle tärkeäksi ja sydämelle vasta, kun siitä puhutaan yhdessä ja sen merkitys avautuu paremmin.” Tiedottamisen kautta siis voidaan jossain määrin todella vaikuttaa asioihin. Lopullisen kasvun ja tavoitteiden aikataulun antaa kuitenkin Herra.

HERMAN SASSE: ”TÄMÄ ON MINUN RUUMIINI - LUTHERIN TAISTELU REAALIPREESENSIN PUOLESTA

≡ EERO PIHLAVA

On sanottu, että elämä on liian lyhyt huonojen kirjojen lukemiseen. **Hermann Sassen** (1895-1976) kirjan kohdalla pätee sanonta: loistavat kirjat kannattaa lukea uudelleen. Concordia ry on julkaissut Hermann Sassen *This is my body* -kirjan käännöksen pastori Hannu Lehtosen 50-vuotisjuhlan kunniaksi. Merkittävä lahja sekä jubilantille että suomalaisille kristityille.

Sassen, yhden 1900-luvun merkittävimmän luterilaisen teologin, kirjan tavoite on selvittää lukijalle ”luterilaisen alttarin sakramenttia koskevan opin” (s.20) alkuperä ja merkitys. Kirja jakaantuu kahteen osaan. Sasse selvittää ensimmäisessä osassa keskiajan kirkon, Lutherin ja reformoidun kirkon isän Ulrich Zwinglin ajattelun taustoja. On ymmärrettävä mistä on tultu, ymmärtääksemme miksi olemme tänään tässä. Kirjan toinen osio keskittyy Lutherin ja Zwinglin v.1524 alkaneeeseen ehtoolliskiistan painopisteen ollessa luterilaisten ja reformoitujen välillä käydyissä Marburgin oppikeskusteluissa.

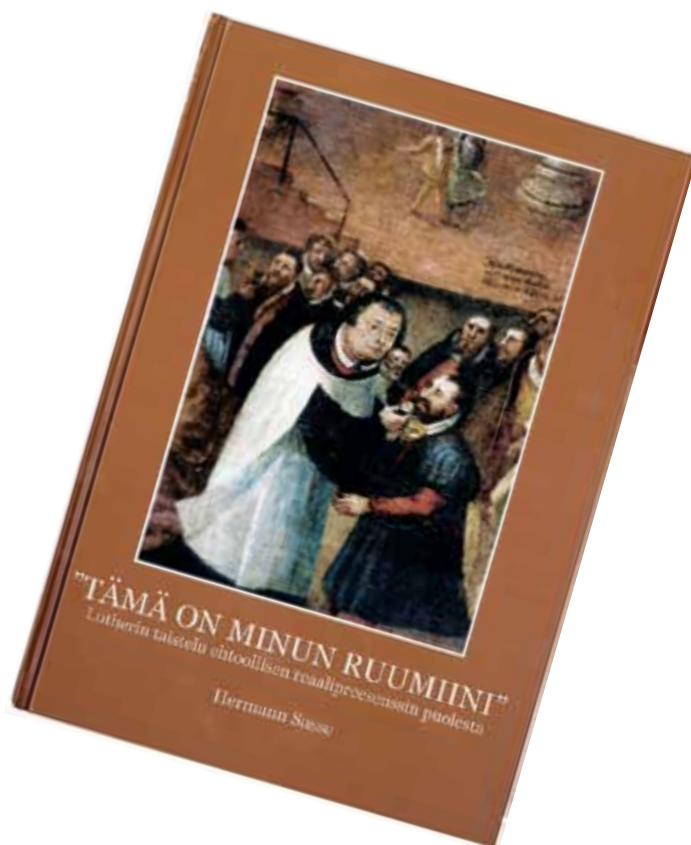
Keskiajan kirkon (vuodet 1079-1577) ajatusvirtauksia ja ehtoollisoppia kuvatessaan Sasse esittää väitteen ”Herran ehtoollista koskevan opin voidaan sanoa olevan ainoa keskiajan kirkon tuottama dogmi” (s.29). Kirja nivoutuu tämän väitteen ympärille. Sasse kuvaa kuinka kristittyjen käsitys ehtoollisesta ennen keskiaikaa ei ollut oppilauseلمien varassa vaan ehtoollisoppi oli kirkon ”liturgiaan kätkeytynä” (s.27). Sassen väite avaa myös meille keskiajan uskonpuhdistusta uudella tavalla. Reformaatio elää mielikuvissamme usein aneina, teeseinä ja paavin vastustamisena. Tämä on minun ruumiini -kirja avaa keskiaikaa uudella tavalla. Kysymys Kristuksen läsnäolosta ehtoollisessa oli paavin ja teisien sijaan jakolinja reformaation aikana syntyneiden tunnustuskuntien välillä. Uskonpuhdistuksen ytimessä oli kysymys Kristuksen evankeliumista ja ehtoollisesta jossa Kristus tulee lahjoinensa meidän luoksemme.

Luterilaisen lukijan kannalta kirjan herkkupalaja ovat mm. Marburgin keskustelujen kuvaus ja Zwinglin ajattelun kuvaaminen kysymyksen ”mitä ehtoollisella annetaan meidän puolestamme?” äärellä. Viimeksi mainitusta herkkupalasta tahdon sanoa muutaman sanan. Zwinglin käsityksen mukaan ehtoollisella annetaan hengellinen siunaus Kristuksen ruumiin ja veren armon sijasta. Tämänkaltaisella hengellisyydellä oli historiassa seurauksensa. Zwinglin hengellinen käsitys ehtoollisesta ja sakramenteista johti nopeasti kysymykseen ”antaa-ko sakramentti mitään, mitä emme uskon välityksellä saa sakramentin ulkopuolellakin?”. Zwinglin vastaus

oli ei. Käytännössä tämä vastaus johti uskon irrottamiseen sakramenteista ja kristityn irtaantumisen kirkosta, jossa sakramentit eivät olleet enää armovälineitä. Mm. hätäkastetta ei nähdä tarpeelliseksi Zwinglin ajattelussa koska sakramentit eivät välitä armoa. Itse huomasin kirjaa lukiessani löytävän paljon yhtäläisyyksiä nykyajan kristillisen hengellisyyden ja Zwinglin ajattelun välillä.

Juhlakirja kuuluu ehdottomasti allekirjoittaneen kirjahyllyn parhaisiin kirjoihin ja suosittelen sitä lämpimästi jokaiselle arvostelun lukijalle. Arvostellessa kirjaa on kuitenkin mainittava myös kritiikkiä. ”Tämä on minun ruumiini”-kirjan kohdalla annan nöyrän huomautuksen kielen vaativuudesta. Sasse kirjoittaa ammattiteologin käsittein ja sanoin. Vain viihde- ja kaunokirjallisuutta lukemaan tottuneille henkilöille kirja voi olla paikoin haastava, mutta ei ylitse pääsemätön. Samalla on todettava, että ehtoollisen vieton kautta kirjan asia on varsin tuttu seurakuntalaisillemme. Hienoja lukukokemuksia hyvän kirjallisuuden äärellä!

Kirjaa voi tilata Luther-divarin kautta.
Hannu Halonen 0440-772 233
www.concordia.fi/lutherdivari/

MÄNNISKANS HJÄRTA TÄNKER UT EN VÄG, MEN HERREN STYR HENNES STEG

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Hej! Jag heter Sebastian Grünbaum. Många har undrat över mitt namn. Det kommer från att min morfar är en tysk som bodde i Tallinn före andra världskriget. Tillsammans med min mormor flyttade han till Finland och så småningom föddes min mamma, vars namn jag har fått. Jag brukar beskriva mig själv som en positiv och mycket aktiv person som gillar att göra massor av olika saker: bl.a. läsa, skriva, vara med människor och ta långa promenader.

Men hur kom jag hit, varför vill jag göra det jag gör? Att bli pastor inom Lutherstiftelsen har inte varit en självklarhet. Först ville jag bli forskare (vilket jag också på något sätt blev eftersom jag doktorerar vid Åbo Akademi) på heltid. Men det blev som vanligt inte som jag hade planerat. Varför valde jag att bli pastor?

Jag kunde säkert räkna upp otaliga orsaker, men en av de avgörande måste ha varit insikten om att Gud kommer till oss genom nådemedlen d.v.s. genom Ordet och sakramenten (jfr. den Augsburgska bekännelsens V artikel: *För att vi skola få denna tro, har evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete inrättats. Ty genom Ordet och sakramenten såsom genom medel skänkes den helige Ande, vilken hos dem, som höra evangelium, frambringar tron, var och när det behagar Gud* eller om man säger det med Bibelns ord (Rom. 10:17): *alltså kommer tron av predikan och predikan i kraft av Kristi ord*).

Detta innebär att om vi vill vara kristna måste vi få höra evangeliet och ta emot sakramenten på ett sätt som inte skadar vårt samvete. Det rätta stället för Ordets predikan och sakramentsförvaltningen är församlingen. Vi behöver församlingar. Detta är precis Lutherstiftelsens vi-

sion, nämligen att bygga ett nätverk av församlingar runt om i hela landet. Kom med och bygg med oss!

HUR BÖRJADE FÖRSAMLINGEN I ÅBO SIN VERKSAMHET?

Förra våren (2010) samlades en grupp teologer vid Åbo Akademi för att diskutera det kyrkopolitiska läget i Åbo och Svenskfinland. Det man kunde enas om var att allt inte var bra, men det var i stort sett det enda. Som ett resultat av diskussionen följde dock att en liten del av oss började fundera mera på tanken om en församling i Åbo och ordnade sedan en föreläsningsserie. Som föreläsare bjöd vi in representanter för Lutherstiftelsen för att berätta för oss om stiftelsens verksamhet och deras tankar om den kristna församlingen.

Dessa föreläsningar var relativt väl besökta och utmynnade i möten längs hela våren 2011. Dessa möten var inte lika väl besökta, men väckte ändå intresse och vi nådde många människor genom dem. Frågan vi stod inför i slutet av våren var om vi skulle börja vår verksamhet eller låta bli helt och hållet.

Vi visste på förhand att detta inte kommer att gå obemärkt förbi i medierna; den blivande pastorsvigningen och att binda sig till att stöda och frivilligt arbeta för en gemenskap var frågor som diskuterades mycket

och väckte en hel del känslor. Kommer detta att lyckas? och frågor om resurser var också något vi funderade på. Nu kan man konstatera att många frågor ännu inte har fått ett svar. Det man däremot kan konstatera är att Åbo äntligen fått en kristen församling med svenskspråkig verksamhet. Personligen tror jag att alla de gånger när vi har haft gudstjänst har öppnat ögonen på mig och många andra. Vi har märkt att det verkligen går att fira gudstjänst utan alla de resurser som vår folkkyrka har.

Det som är konstigt är att i praktiken skiljer sig inte vår verksamhet så mycket från en så kallad normal församling inom vår kyrka, vilket är något som många av våra besökare också konstaterat. Gällande vårt arbete är det namnet som skrämmer många: "den stora och stygga Lutherstiftelsen kommer". Men när man väl vågar pröva på att komma till gudstjänst märker man att där finns människor som jag: svaga, fattiga och ängsliga. Man får komma till en oas mitt i denna livets öken och bli betjänad av vår Herre själv, höra hans röst från predikstolen och ta del av honom vid nattvardsbordet.

Ett sådant här besök är ett kraftigare vittnesbörd för vår verksamhet än något som jag kan skriva eller säga dig som läser detta.

”DET FINNS MÄNNISKOR SOM HAR VÄNTAT I ÅRATAL PÅ EN SÅDAN HÄR GEMENSKAP”

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Hej! Nu får du möta Patrik Saviaro. En 29 år gammal ingenjör från Jakobstad, en frus man och aktiv inom församlingen Jakob.

Vad är din andliga bakgrund?

Född och uppvuxen inom den laestadianska väckelsen. Hör till den östlaestadianska riktningen.

Har varit med där sedan barn. Under studietiden till ingenjör började jag fundera mera allvarligt kring trosfrågor, och då blev jag övertygad om att jag vill studera teologi.

I samband med det funderade jag mycket var jag skulle studera, och under en tid var jag övertygad om att bästa vägen skulle ha studera vid öppna universitetet i Åbo, men efter mycket funderande och bön, samt diskussion med vänner blev det församlingsfakulteten. En nära vän sade åt mig att du skall kunna säga ja och amen till det som undervisas.

Jag känner Martin Ventin och hans familj samt Kristina Odom (före detta Sundström) som rekommenderade Församlingsfakulteten i Göteborg för mig. Efter kontakt med rektorn blev det klart att det är bara att komma.

Under studietiden var jag med i Kvillebäcken och förstod församlingens betydelse i det kristna livet, och sedan när studierna började närma sig slutet blev det aktuellt att åka

hem till Finland och då var det min önskan att ha en likadan församling. Jag började med att gå till Luthers-tiftelsens finskspråkiga församling i Krokola, men upplevde att det finns behov för en svenskspråkig församling.

Kan du utveckla lite kring tanken om varför vi behöver församlingar?

Jag har personliga skäl till det, jag har sett vilken välsignelse det är att ha en riktig församling där man får höra Guds ord rent och klart förkunnas och ta emot sakramenten med gott samvete.

Eftersom det inte fanns ett sådant svenskspråkigt alternativ så har vi känt oss tvungna att starta upp en gudstjänstgemenskap. I detta arbete har jag funnit många vänner som upplevt samma behov och under arbetets gång har det kommit fram att det finns flera människor som har väntat i årtal på en sådan här gemenskap.

Hur har arbetet i Jakobstad gått hittills?

Det har gått lättare än väntat, vi har inte alls stött på så många motgångar som vi förväntade oss. Vi har c. 40 gudstjänstdeltagare varje gång och att fungera som kapellförsamling till Andreas församling (Krokola) är en mycket smidig och bra lösning. Detta ger tillfälle att få igång verksamheten innan vi måste börja

fundera på ekonomiska frågor som att försörja en pastor. Det har visat sig lätt att få frivilliga att ställa upp trots att de flesta är ovana i att vara med i en församling där man måste bidra med sin egen insats.

Finns det något du vill hälsa till de läsare som upplever samma behov, men ännu saknar en församling i sin hemtrakt?

Det är bara att börja be och arbeta. Samla ihop människor som har samma önskan. Ta kontakt med Lutherstiftelsen och börja med t.ex. bibelstudier. Bibelstudier är ett bra sätt att komma igång och de skapar också gemenskap mellan personer som sedan kan leva som en församling tillsammans. Samtidigt som detta ger tillfälle och möjlighet att reflektera över vad det innebär att ha församling.

Vem är alltså den störste i himmelriket? Du är det. Du har blivit dyrt återlöst och gjord till en del av Guds familj. Gud är din Fader. När man nu tillräknar dig alla Jesus förtjänster, kan det då finnas något större än detta? En gång kommer han att kalla alla sina barn till sig och då kommer Herren att vara mitt ibland dem. Då skall vi få se Hans härlighet och det sår som har betalat vår skuld. Detta är den kristna församlingens mål för sin resa.

Men visst kommer jag väl dit? Visst kan jag väl vara säker på det? Du hör väl Jesu kallelse idag? Den ljuder från altaret. Kom, ty allt är nu redo. Så kallar Herren till sig och använder sig av dig på bästa sätt. Han använ-

der dina fötter när du kommer, dina händer när du tar emot och dina ögon när du får se på vilket sätt brödet och vinet är Herren Jesus själv. Detta är att leva som en gudstjänstfirande församling. Det är ett liv vid Guds stora gåvor. Han ger sig själv åt dig i varje högmässa. I hans kraft och trygghet får vi vandra vidare. Han är den störste i himmelriket och för hans skull är du också det.

Amen.

*Jani-Matti Ylilehto
pastor i Andreas och St. Jakobs församlingar*

MIKÄ ON SINUN TALENTTISI?

≡ ESKO MURTO

Muistatko koskaan olleesi raamattutunnilla joka on otsikoitu: ”selvitä oma talenttisi ja käytä sitä seurakunnan hyväksi”. Ehkä olet joskus tehnyt jopa jonkinlaisen armolahjatestin, jossa eri vaihtoehtoja raksittamalla selviää mitkä juuri sinun erityislahjasi ovat. Taustalla on tietenkin Vapahtajan kertomus palvelijoista, joille kuningas antoi hoidettavaksi yhdelle kymmenen, toiselle kolme ja kolmannelle yhden talentin hopeaa. On viisasta joskus pysähtyä miettimään, millaisia lahjoja Jumala juuri sinulle on antanut. Mutta talenttien mietäminen vain tietyiksi erityislahjakkuuksiksi voi johtaa meidät harhaan kolmella tapaa.

Ensinnäkin, on vaarana erehtyä ajattelemaan, että meidän elämämme ja persoonassamme on vain muutamia ominaisuuksia, jotka ovat Jumalan meille antamia lahjoja. Kadotamme ymmärryksen siitä, että koko elämämme ja koko olemisemme on yhtä suurta lahjaa. Se, että sinulla on näkevät silmät tai toimivat jalat tai sydän, joka lyö, ei tunnu ehkä ihmeelliseltä, mutta syytä olisi. Jo siinä normaalissa ihmisenä olemisessa on kyse valtavasta Jumalan lahjasta, josta saamme iloita ja kiittää häntä.

Toisena vaarana on kiusaus rajata paljon kutsumuksia pois itseltämme. Ajattelemme, että Jumala on kiin-

”Lähimmäinen tarvitsee sinun apuasi, sinä olet lähellä ja sinulla on mahdollisuus auttaa häntä.

nostunut vain tietyistä erityistaidoistamme, ja vain niiden suhteen meillä on jonkinlainen velvollisuus palvel- la häntä ja lähimmäistämme. Näin suurin osa meidän elämänalueistam-

me, persoonastamme, ajastamme ja energiastamme ikään kuin suljetaan kirjanpidon ulkopuolelle – se on joi- tain puhtaasti itsellemme kuuluvaa, yksityistä, josta meidän muka ei ker- ran tarvitse tehdä tiliä Jumalalle.

Tällöin vahinkona voi olla se, että me suljemme silmämme monelta lähimmäisen tarpeelta, ajatellen että ne eivät laisinkaan kosketa mei- tä, meillä kun ei ole juuri siihen tai tähän tarkoitettua erityistä talenttia. Kuitenkaan lähimmäisen pudotessa avantoon ei ole mitään väliä sillä, onko sinulla erityinen avannosta- kiskomisen armolahja. Lähimmäi- nen tarvitsee sinun apuasi, sinä olet lähellä ja sinulla on mahdollisuus auttaa häntä. Usein sanat ”tuo ei ole minun tehtäväni” tai ”minulle ei ole annettu lahjaa tuollaisten tilanteiden hoitamiseen” ovat vain keinoja seli- tellä omaa rakkaudettomuuttamme ja laiskuuttamme.

Kolmanneksi, talenttien ymmärtä- minen vain tietyiksi erityiskyvyiksi voi synnyttää tilanteen, jossa alam- me määrittää omaa olemistamme ja omaa arvoamme tekemisen kautta. Tämä on ihmiselle varsin luontaista, ja siksi Jumalan lain ja Kristuksen evankeliumin täytyy uudelleen ja uudelleen palauttaa meidät uskom- me perusteisiin. Ratkaisevaa ei ole se, mitä ihminen tahtoo tai ehtii, vaan se, että Jumala armahtaa. Omia talentteja käyttäessämme emme saa ajautua ajattelemaan, että oma arvomme Jumalan tai hänen seura- kuntansa edessä perustuisi johon- kin erityiseen omaan talenttiimme. Arvomme perustus ei ole siinä, mitä me teemme, vaan siinä, mitä Kristus on tehnyt meille.

Talentit, jotka meille on annettu, eivät kuvaa vain jotain yhtä tai kah- ta tiettyä erityiskykyä, vaan koko Jumalan hyvyiden runsautta, joka

sinulle on lahjoitettu ja yhä lahjoi- tetaan. Kaikki kyvyt niin mielen, sydämen kuin ruumiinkin puitteissa lukeutuvat näihin talentteihin. Ja on aivan mahdollista – ehkä jopa toden- näköistä – että suurin apu lähimmäi- selle ei tule minkään ”erityistaidon” kautta, vaan sellaisissa hyvin tavan-

”Se, että sinulla on näkevät silmät tai toimivat jalat tai sydän, joka lyö, ei tunnu ehkä ih- meelliseltä, mutta syytä olisi.

omaisissa asioissa, jotka periaattees- sa ovat kenen tahansa meistä toteu- tettavissa. Jos tahtoa vain on.

Joskus saattaa olla jopa niin, että Jumalan antamat lahjat tulevatkin heikkouden käärepaperissa, aarteet saviastioihin kätkeytyinä; voima ja rikkaus haavojen ja köyhyyden kautta. Apostoli Paavali puhuu siitä, kuinka juuri heikkoudessa Jumalan väkevyys tulee esiin. Kun kerran teemme tiliä elämästämme, voi olla että juuri meidän rikkinäisyytemme ja heikkoutemme, kaiken päätyttyä, osoittautuu siksi, jonka kautta Juma- la teki suurimmat tekonsa.

Heinola

Sunnuntaina, Taavilankatu 3.
klo 14: 19.2., 4.3., 1.4., 6.5.

Helsinki: Markus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, **Kalevankatu 53. Huomaa paikka!**

Helsinki: St. Barnabas

Every Sunday **at 4 p.m.**, Kalevankatu 53.

Hämeenlinna: Matteus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Tykistötie 13.

Iisalmi

Sunnuntaisin klo 16, Satamakatu 5.
12.2., 19.2., 4.3., 18.3., 1.4.

Imatra: Joosua-yhteisö

Sunnuntaisin Teppanalan rukoushuoneella klo 15.
12.2., 26.2., 11.3., 25.3.

Jakobstad: St. Jakobs församling

På söndagar kl 18, Skutnäsgratan 2.
5.2., 19.2.

Joensuu: Nehemia-yhteisö

Joka sunnuntai klo 17, Kauppakatu 44.

Jyväskylä: Jesaja-yhteisö

Joka toinen sunnuntai klo 17, Ilmarisenkatu 18.
12.2., 26.2., 11.3., 25.3.

Kajaani: Filippus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Väinämöisenkatu 13.

Kitee

Maanantaisin klo 18, Valamontie 4.
20.2.

Kokkola: Andreas-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Asentajantie 13. 2. krs.

Kouvola: Paulus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Väinöläntie 21.

Kuopio: Pietari-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Saastamoisenkatu 10.

Lahti: Samuel-yhteisö

Sunnuntaisin klo 10, Uudenmaankatu 14.
12.2., 26.2., 11.3., 25.3.

Laitila: Vakka-Suomen lut. jumalanpalvelusyhdistys

Joka sunnuntai klo 12, Laesaaren siunauskappeli, Salontie 24.

Lappeenranta: Joona-yhteisö

Sunnuntaisin klo 18, Raastuvankatu 16.
12.2., 26.2., 11.3., 25.3.

Mikkeli: Tiitus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 10 Rouhialankatu 2.

Nurmes:

Raamattuluennot kirkon tuntomerkeistä, pe klo 18 Teollisuustie 11.
10.2., 9.3., 23.3.

Oulu: Timoteus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 10.30, Tuulimyllynkatu 18.

Pori: Sakkeus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Karhunkatu 13.

Pyhäkoski, Merijärvi

Sunnuntaisin klo 15.30, Pyhäkosken rukoushuone, Reetinmutka.
12.2., 26.2., 11.3. ja 25.3.

Rauma: Pyhän Marian seurakunta

Joka sunnuntai klo 10, Kulttuuritalo Poselli, Nortamonkatu 12

Rovaniemi

Sunnuntaisin klo 11, Korkalonkatu 2.
5.2., 12.2.
Sunnuntaisin klo 10, Ruokasenkatu 3.
26.2., 11.3., 25.3.

Savonlinna

Raamattutunti klo 18.00, Talvisalon koulu, Muurarinkatu 4
7.2., 6.3., 10.4.

Seinäjoki: Luukas-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Kauppaneliö 13 as 3.

Sodankylä: Lapin lut. jumalanpalvelusyhdistys

Sunnuntaisin klo 16, Hampputörmäntie 24.
12.2., 11.3., 25.3.
Piispanmessu su 4.3. klo 12

Tampere: Johannes-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11, Ilomäentie 5.

Vaasa

Sunnuntaisin klo 17, Kirjastonkatu 5.
12.2., 26.2., 11.3., 25.3.

Åbo: St. Gabriels församling

På söndagar klo 11, Universitetsgatan 29 a.
5.2., 12.2., 19.2., 4.3., 11.3., 18.3.

HALU PALVELLA VOIMIEN MUKAAN

📷 MARKUS NIEMINEN

Sanna ja Sami Niemen kotona on hiljaista ja rauhallista. Se johtuu kellon ajasta. Haastattelua tehdään iltayhdeksän jälkeen, ja lapset Meeri 6, Veikka 5, Martti 2 vuotta ja Ilkka 11 kk nukkuvat sängyissään. Heidän lisäksi Sanna ja Samia odottaa taivaassa heidän esikoisensa Reima.

Niemien tie johti Luther-säätiön toimintaan, kun paikallisseurakunnasta ei löytynyt sitä, mitä he seurakunnalta odottivat: sanaa ei saarnattu puhtaasti, paimenuus puuttui.

Niemit silti kokivat tärkeäksi opettaa lapsia käymään säännöllisesti kirkossa.

Niemille Matteuksen silloinen paimen Antti Lehrbäck oli tuttu opiskeluvuosilta ja he uskaltautuivat ”ennakkoluuloisina tulemaan katsomaan”, mistä toiminnassa oli kyse.

Vuoden Englannissa asumisen aikana Sanna ja Sami saivat ensimmäisen kokemuksensa oikeasta seurakunnasta. Sen myötä Sannalle ja Samille oli jäänyt kaipuu löytää itselleen messuyhteisö, jossa tunnetaan toisia seurakuntalaisia, uudet messuun tulijat otetaan vastaan ja ihmisistä ollaan kiinnostuneita.

”SPONTAANIA INNOSTUSTA ON TURHA JÄÄDÄ ODOTTAMAAN”

Mitä seurakunnassa palveleminen ottaa ja mitä se antaa?

– Monet, joilla on pieniä lapsia vastaavat heti ensin mielessään spontaanisti ”ei” kysymykseen ”voisinko minä tehdä jotain seurakunnassa?”, Sanna kuvaa.

– Asioiden tärkeyden ymmärtäminen saattaa kysymyksen toiseen valoon. Kaikkein, mikä on tärkeää, sille löytyy sekä aikaa että varoja.

Sannan mukaan spontaania innostusta on turha jäädä odottamaan, kyse on arvovalinnoista omassa elämässä. Väsymys on lapsiperheissä luonteeltaan koko arjen läpäisevää ja jatkuvaa, eikä se lakkaa sillä, ettei

tee mitään.

– Voi ajatella, että on mukavampaa tehdä väsyneenä jotakin mielekästä kuin olla väsyneenä tekemättä mitään, Sanna toteaa.

– Tietysti omalle jaksamiselle on itse asetettava rajat.

Sami muistuttaa, että vastuunkantajan hyvä jaksaminen on lopulta koko yhteisön etu.

– Jos yksi ottaa hetkellisesti liikaa vastuuta ja näin väsyttää itseään, hän samalla estää toisia kasvamasta kantamaan omaa vastuutaan seurakunnasta, Sami muistuttaa.

Sami kokee itse saaneensa valtavasti palvelutehtävästään seurakunnassa.

– Olen tuntiontehtävissä saanut perehtyä siihen, mikä on messu ja miksi vaikka ehtoollisvälineitä käsitellään tietyllä tavalla, hän kertoo.

Samin mukaan suntion toimenkuvan hyvä sisäistäminen ajaa pohdimaan jumalanpalveluksen teologian ja liturgisten käytäntöjen sisältöä. Sanna mainitsee pyhäkoulun valmistelun parhaaksi puoleksi sen, että siinä tulee luettua Raamattua.

PALVELU JA PALVELTAVANA OLEMINEN TASAPAINOSSA

Palvelutehtävät tulee mitoittaa voi-

mien mukaan.

– Tärkeintä on, että käy messussa ja sitoutuu siihen. Palvelutehtävät eivät saa muodostua messussa käynnin esteeksi, Sami muistuttaa.

Samin mukaan jokaisen on saatava olla ensin Herran palveltavana, vasta sitten palvella toisia. Tämä järjestys ei saa kääntyä toiseksi.

– Yksittäinen tehtävä ei aina välttämättä ole itsessään palkitseva – se ei haittaa. Asioita saa tehdä myös velvollisuudentunnosta. Silti kokonaisuuden on jätävä jokaisella saamapuolelle.

Sanna muistuttaa, miten helposti tuhlajapojan veljen ajatus alkaa hiipiä mieleen: ”kaikki nämä vuodet olen raatanut...” Tällöin palveleminen ja palveltavana oleminen ovat kääntyneet pois tasapainosta.

– Seurakunnassa palveleminen on asia, jota ei oikein missään opeteta, Sanna harmittelee.

Seurakunnassa ei voi olla niin, että on yksi vahva käsi ja toinen heikko, vaan kaikkien tulisi olla tasavahvoja toimijoita. Jos yksi jäsen yrittää olla itseriittoinen ja muita vahvempi, hän samalla estää toisia kasvamasta täyteen mittaansa. Ruumiin tehdessä töitä vain yhdellä kädellä, toinen käsi ei edes ymmärrä olevansa käsi.